

Aalto-yliopisto

CREATIVE COMMONS LISENSSIT

OTK Maria Rehbinder maria.rehbinder@aalto.fi

Tekijänoikeusasiamies

Taideyliopistojen tekijänoikeuspalvelu <http://copyright.aalto.fi/>

Aalto-yliopisto / Hankepalvelut

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä. Tarkastele lisenssiä osoitteessa

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

CREATIVE COMMONS LISENSSIT

- Creative Commons lisensoista on tullut kansainvälinen standardi, lisensoihankkeen alullepanija Lawrence Lessig, Harvard Law School professori
- CC lisensoilla on julkaistu yli miljardi teosta
- Aalto-yliopisto Creative Commons affiliate organisation ja Aallon Hankepalvelut toteutti OKM tuella Creative Commons lisensoien uusimman version 4.0 lisensoiperheen käännöksen. CC 4.0 lisensoiperhe on myös luotu kansainvälisellä yhteistyöllä ja ottaa huomioon esim. EU:n sui generis tietokantasuojan

AVOIMEN TIETEEN JA TUTKIMUKSEN SUOSITTAMA LISENSSI

- Licenssejä mm. avoimen tieteen tavoitteiden saavuttamiseen. Valtioneuvoston julkisten tietovarantojen avaamishanke, julkisten tietovarantojen avaamiseen velvoittava direktiivi ja Opetus ja kulttuuriministeriön Avoin tiede ja tutkimus 2014-2017 hanke pyrkivät lisäämään avointa julkaisemista JHS 189 Julkisten tietovarantojen avaaminen ja OKM Avoin tiede ja tutkimus –hankkeen suosittama lisenssi on Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen lisenssi. tutkimusdataalle CC0 luopuma metadataalle

TEKIJÄNOIKEUSLAIN MUKAISET OIKEUDET JA CC 4.0 LISENSSIT

- Tekijänoikeuslaissa suojataan tekijänoikeutta, valokuvaajan oikeutta esittävän taiteilijan oikeutta, tuottajan oikeutta ja sui generis tietokantaoikeutta. Tietokanta voi saada suojaa myös teoksena.
- Oikeudet syntyvät kirjoittajille, opettajille, tutkijoille ja muille tekijöille sekä esittäville taiteilijoille, jotka ovat luonnollisia henkilöitä. Tietokantaan investoivalle oikeushenkilölle syntyy sui generis tietokantaoikeus. AV- ja audio tallenteen tuottajalle syntyy tuottajan oikeus.
- Creative Commons 4.0 lisenssiperhe käsittelee kaikkia näitä oikeuksia

TALOUDELLISET OIKEUDET JA CC 4.0 LISENSSIT

- **Kappaleen valmistaminen**
- Kappaleen valmistamista on kopioiminen ja tallentaminen
- **Yleisön saataville saattaminen**
- Kattaa kaikki välittämisen ja lähettämisen muodot esim. internet käyttö ja teosten välittäminen mobiililaitteisiin.
- Creative Commons 4.0 lisenssit antavat käyttöluvan kaikkien taloudellisten oikeuksien käyttöön, edellytyksenä on käyttöluvan ehtojen noudattaminen

MORAALISET OIKEUDET JA CREATIVE COMMONS

- **Isyysoikeus**

Oikeus tulla nimetyksi teoksensa tekijänä tai lähioikeuden haltijana hyvän tavan mukaisesti. Tämän oikeuden toteutumisesta CC lisenseissä huolehtii kaikissa perheen lisenseissä oleva Nimeä eli Attribution ehto joka ilmoitetaan lyhyesti sanalla BY

- **Respektioikeus**

Tekijänoikeuslaki rajoittaa sopimusvapautta siten että ei voida pätevästi sopia oikeutta muuttaa tai saattaa teos yleisön saataviin tekijän/esittäjän taiteellista arvoa tai ominaislaatua loukkaavalla tavalla. Tämä sopimusvapauden rajoitus otetaan huomioon siten, että muuttamisoikeudesta sovitaan CC lisenseissä vain siinä laajuudessa kuin laki sen sallii.

YKSINOIKEUS JA SIITÄ SOPIMINEN

- Oikeudenhaltijoilla on yksinoikeus määrätä teoksesta
- Jokaisen tekijänoikeuslain mukaisen oikeuden haltijan lupa on saatava käyttöön
- Käyttöluvan eli lisenssin (license) laajuus ja laatu määräytyvät sopimuksen sisällön mukaisesti
- CC lisensseillä saadaan oikeudenhaltijoilta lupa ehdoilla, jotka avaaja valitsee, luvan ehdot sallivat käyttäjälle käytön vain jos käyttäjä noudattaa ehtoja
- <https://creativecommons.org/choose/?lang=fi> Lisenssin valinta
- <https://www.youtube.com/watch?v=71b9VJzyOv0> Ohje lisenssin lisäämiseen

Creative Commons lissenssien käyttäjiä

- <https://wiki.creativecommons.org/wiki/GLAM>
- Several Finnish libraries have opened up their data via the CC BY-SA license:
- <http://labs.kirjastot.fi/blog/helsingin-kaupunginkirjasto-avasi-helmet-luettelointitiedot-avoimena-datana>
- <http://www.kirjastot.fi/fi-FI/ajankohtaista/tiedote/ajankohtaista/varsinais-suomen-kirjastojen-data-avoimeksi>
- <http://data.kirjastot.fi/data.html>
- <https://app.e2ma.net/app/view:CampaignPublic/id:1403149.7214447972/rid:48e64615892ac6adde9a4066e88c736c>

CC0 1.0 YLEISMAAILMALLINEN (CC0 1.0) PUBLIC DOMAIN LAUSUMA

CC0 sopii esim. metadatan julkaisemiseen, ei ole lisenssi (grant of a license) eikä sopimus vaan yksipuolinen oikeuksista luopuminen (waiver)
<http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/deed.fi>

Avaaja voi kertoa ns. Rules of the Road säännöillä miten aineiston luonut taho tulisi mainita, mutta ei edellytä tätä käytön ehtona. Monet avoimen datan julkaisijat käyttävät CC0 luopumaa.

https://wiki.creativecommons.org/CC0_use_for_data

<https://wiki.creativecommons.org/Data>

Europeana metadata : CC0 + Rules of the Road

- Usage guidelines are based on goodwill, they are not a legal contract but Europeana requests that you follow these guidelines if you use metadata from Europeana.
- All metadata published by Europeana are available free of restriction under the [Creative Commons CC0 1.0 Universal Public Domain Dedication](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). However, Europeana requests that you actively acknowledge and give attribution to all metadata sources, such as the data providers (being a specific cultural heritage institution) and any data aggregators, including Europeana.